

Rekenkamercommissie

Aan de gemeenteraad
Gemeente Steenwijkerland
Vendelweg 1
8331 XE Steenwijk

Steenwijk, 4 juni 2020

Geachte (burger)raadsleden,

In ons jaarplan 2020 van de Rekenkamercommissie Steenwijkerland schreven wij het volgende:

“De wensen van de gemeenteraad van Steenwijkerland zijn door ons geïnventariseerd tijdens een gesprek met het Presidium onder voorzitterschap van de burgemeester. Daarbij kwam het project Eeserwold “boven drijven”. Een gebied van ruim 200 hectare aan de A32, geschikt voor bedrijven en wonen. Door de economische recessie is het plan onder druk komen te staan. Daarom werd het voorstel gedaan om er een Hypermarkt te vestigen. Dit leverde verzet op en na rechtszaken werd geoordeeld dat een dergelijk groot winkelbedrijf daar niet mocht komen. Het geheel heeft de verhoudingen verstoord tussen overheden, inwoners en ondernemers in de binnenstad van Steenwijk (die ‘in afwachting van’ niet hebben geïnvesteerd).

De RKC wil door middel van een onderzoek antwoord vinden op de vraag hoe het gehele proces is verlopen, wat ieders rol daarbij is geweest en welke factoren en oorzaken mogelijkerwijs ertoe hebben geleid dat het project is gestagneerd respectievelijk is ‘gestrand’. Nadere bestudering van de documenten zal tot een verdere aanscherping van de onderzoeksvraag en de deelvragen leiden.”

Inmiddels zijn wij zover dat wij met het onderzoek kunnen starten. Het onderzoek zal worden uitgevoerd door BMC Onderzoek. Wij hopen u de resultaten van ons onderzoek komend najaar te kunnen aanbieden, hoewel wij ons ook realiseren dat de ontwikkelingen rond het coronavirus daar mogelijk van invloed op kunnen zijn. Ter informatie is de onderzoeksopdracht bijgevoegd (bijlage).

Wij zullen u van eventuele ontwikkelingen ter zake op de hoogte houden.

Met vriendelijke groet,
Namens de Rekenkamercommissie Steenwijkerland,

J.J. Mastwijk,
Voorzitter.

1 Aanleiding

De Rekenkamercommissie (RKC) Steenwijkerland heeft ter inventarisatie van mogelijke onderzoeksonderwerpen voor 2020 gesproken met het Presidium. Tijdens dit gesprek werd met name het proces dat zich heeft afgespeeld met betrekking tot het bestemmingsplan project Eeserwold (“een gebied van ruim 200 hectare aan de A32 geschikt voor bedrijven en wonen”) als mogelijk onderzoeksonderwerp genoemd.

In het bestemmingsplan Eeserwold had de gemeente het vestigen van een hypermarkt mogelijk gemaakt. Dit leverde verzet op. Niet alleen vanuit de politiek, maar ook vanuit de plaatselijke ondernemers en de Provincie. Na een aantal rechtszaken werd geoordeeld dat een dergelijk groot winkelbedrijf daar wel mocht komen. Door de economische recessie is dit uitbreidingsplan onder druk komen te staan. Tot werkelijke realisatie zal het naar verwachting dan ook niet meer komen.

Dit hele proces heeft de verhoudingen verstoord tussen overheden, inwoners en ondernemers in de binnenstad van Steenwijk, die ‘in afwachting van’ de ontwikkelingen een pas op de plaats hebben gemaakt voor wat betreft hun verdere investeringen.

De RKC heeft vastgesteld dat het door de gemeenteraad aangedragen onderzoek naar het bestemmingsplan Eeserwold als onderwerp voldoet aan de vereisten (rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffende) zoals die in het Reglement van orde voor de RKC staan vermeld.

De RKC wil door middel van een onderzoek antwoord vinden op de vraag hoe het gehele proces is verlopen, wat ieders rol daarbij is geweest, welke factoren en oorzaken mogelijkerwijs ertoe hebben geleid dat het project is gestagneerd respectievelijk is ‘gestrand’ en wat de mogelijkheden zijn voor de gemeenteraad om bij te sturen in een dergelijk proces waarin economische, politieke en bestuurlijke veranderingen een rol spelen.

2 Afbakening

Het onderzoek is opgebouwd uit onderstaande hoofd- en deelvragen.

2.1 Hoofdvraag

In hoeverre is het proces rond de totstandkoming van het bestemmingsplan Eeserwold rechtmatig, doelmatig en doeltreffend verlopen, op welke wijze werden de gemeenteraad en belanghebbenden hierbij betrokken, welke autonome factoren zijn van invloed geweest, welke mogelijkheden voor bijsturing heeft de raad gedurende het proces gehad, heeft hij daarvan gebruik van gemaakt, en zo ja op welke wijze?

2.2 Deelvragen

- Hoe wordt het proces van totstandkoming van bestemmingsplannen organisatorisch, beheersmatig en rekening houdend met wettelijke voorschriften idealiter vormgegeven?
- Heeft de gemeenteraad invloed op de inhoud van bestemmingsplannen? Zo ja, op welke wijze en hoe groot is die invloed? Welke vaste afspraken bestaan er over de vraag wanneer en hoe de raad wordt betrokken bij de planvorming?
- Hebben andere belanghebbenden invloed op de inhoud van bestemmingsplannen? Zo ja, op welke wijze, hoe wordt dat vastgelegd en wat is de reikwijdte van die invloed?

- d. Op welke momenten zijn belanghebbenden in de gelegenheid om bezwaren, zienswijzen etc. ten aanzien van een bestemmingsplan kenbaar te maken?
- e. Voor het project Eeserwold specifiek: hoe verliep het proces voor wat betreft de deelvragen a t/m d en wat was de aanleiding voor het in het bestemmingsplan opnemen van de mogelijkheid voor de realisatie van een hypermarkt?
- f. Wat is de rol van de Provincie in dit proces geweest en tot welke (re-) actie van het college en de gemeenteraad heeft dit geleid?
- g. Hoe is de raad tijdens het proces omgegaan met wijziging van politiek-bestuurlijk prioriteiten en economische omstandigheden, welke risico's/gevolgen zijn daarbij in beeld geweest, hoe zijn deze gewogen en hoe heeft de interactie met het college ter zake plaatsgevonden?
- h. Welke lessen kunnen worden geleerd van het proces rond het project Eeserwold?

3 Uitvoering

De rekenkamercommissie is voornemens een onderzoeksbureau in te huren voor het uitvoeren van het onderzoek. Vanuit de rekenkamercommissie zal één lid het onderzoek coördineren v.w.b. het proces / voortgang en op inhoud.

3.1 Onderzoeksfasen

Globaal worden de volgende fasen doorlopen in het onderzoek:

1. Startbijeenkomst met de betrokken ambtenaren;
2. Dossieranalyse;
3. Opstellen normenkader;
4. Interviews met:
 - a. Verantwoordelijk bestuurder(s),
 - b. Gemeentesecretaris,
 - c. Management en beleidsadviseur(s)
 - d. Projectleiders,
 - e. Vergunningverlening,
 - f. Raadsleden;
5. Analyse van de bevindingen;
6. Opstellen concept rapportages;
7. Ambtelijk hoor en wederhoor (technische reactie);
8. Opstellen definitieve rapportage, inclusief conclusies en aanbevelingen;
9. Bestuurlijke reactie door het college van burgemeester en wethouders;
10. Aanbieding van het rapport aan de raad.

3.2 Tijdpad

Het streven is het onderzoek te starten in mei 2020 en indien mogelijk en verantwoord (met name vanwege de coronacrisis) dit eind van het derde kwartaal in 2020 af te ronden. Bij het opstellen van de planning gaat de RKC uit van een flexibele medewerking van alle betrokkenen bij het onderzoek, een strak proces waar het gaat om het opstarten van het onderzoek en een kortere doorlooptijd (dan normaal) van de fasen van hoor en wederhoor.

De belasting voor de gemeentelijke organisatie zal zich beperken tot het deelnemen aan interviews van de betrokken bestuurder(s) en medewerkers, het tijdig ter beschikking stellen van gevraagde documentatie en het reageren op de rapportversies in het ambtelijk en het bestuurlijk wederhoor.